

Відповідно до нових стандартів бухгалтерського обліку, перш ніж відобразити господарську операцію на субрахунках бухгалтерського обліку, необхідно визначити, до яких саме відноситься операція – до обмінних чи необмінних. Варто відмітити, що в НП(С)БОДС 124 «Доходи» та НП(С)БОДС 135 «Витрати» визначено, які операції з обліку доходів та витрат відносяться до обмінних чи необмінних, але особливості обліку і узагальнення інформації у бухгалтерській звітності потребує детального дослідження та систематизації відповідно до чинного Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі.

Інформація відносно доходів та витрат суб'єктів державного сектору узагальнюється та відображається у формі № 2-дс «Звіт про фінансові результати». Форма звіту та порядок складання регламентується НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності». У додатку 1 до НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності» – у формі № 2-дс «Звіт про фінансові результати» – наведено класифікацію доходів від обмінних операцій та необмінних операцій.

Основні недоліки, які досі існують у системі обліку установ державного сектору економіки, такі:

при веденні бухгалтерського обліку одночасно використовуються два методи нарахувань – касовий (при виконанні бюджетів) та метод нарахування (при здійсненні діяльності із виконання кошторису);

відсутність єдиної методики державними цільовими фондами при відображенні операцій у бухгалтерському обліку;

паралельна консолідація звітності по вертикалі головних розпорядників коштів і по вертикалі Державної казначейської служби. При цьому потоки інформації дублюються, але частина аналітичних звітних даних містить нетотожну інформацію.

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ УКРАЇНИ

Шеремет В.С.

Науковий керівник – Власова О.Є., канд. екон. наук, доцент

Інтеграція України в сучасну міжнародну економічну систему відкрила перед національною економікою нові можливості розвитку відносин із зарубіжними партнерами, міжнародними організаціями, фінансовими установами та одночасно підвищила вимоги щодо відкритості та прозорості економічної інформації, яка отримується в першу чергу із бухгалтерського обліку. Орієнтиром такого підвищення інформаційних вимог є міжнародні стандарти.

Бухгалтерський облік в бюджетних установах має свої особливості на відміну від обліку підприємств виробничої сфери. Бюджетні установи є неприбутковими організаціями і їх діяльність спрямована на виконання функцій держави для задоволення соціальних, культурних та інших потреб суспільства. Фінансування їх здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, які надаються їм на безповоротній основі. У бюджетній сфері практично відсутні госпрозрахункові відносини, не обчислюється собівартість послуг, які надаються у більшості випадків безкоштовно.

Особливістю облікової системи бюджетних установ довгий час була інертність до змін, які глибоко торкнулися обліку підприємницьких структур та продовжує стрімко вдосконалюватися. Проте у зв'язку із процесами гармонізації системи бухгалтерського обліку та звітності в Україні з міжнародними стандартами та директивами ЄС, особливої актуальності набуває пошук шляхів удосконалення національних підходів до бухгалтерського обліку державних та комунальних підприємств, установ та організацій.

У зв'язку з цим в 2018 році урядом України була ухвалена Стратегія модернізації системи бухобліку та фінансової звітності в держсекторі до 2025 року.

Прийняття цієї Стратегії є надзвичайно важливим елементом для якісної, повної та достовірної інформації від 73 800 розпорядників і одержувачів бюджетних коштів на державному і місцевих рівнях. Це важливо насамперед для покращення управління державними фінансами, стратегічного бюджетного планування, а також системи контролю за виконанням бюджету.

Стратегією передбачається: 1) створення та впровадження інформаційно-аналітичної системи ведення бухгалтерського обліку та складення фінансової звітності суб'єктами державного сектору; 2) систематизація облікових процесів; 3) покращення формування організаційної структури бухгалтерських служб; 4) удосконалення системи підготовки та перепідготовки профільних спеціалістів.

Ефективна та комплексна імплементація Стратегії дозволить створити єдиний інформаційний простір в бухгалтерському обліку, який стане підґрунтям подальшого удосконалення управління: державними фінансами; стратегічним бюджетним плануванням на середньостроковий та довгостроковий періоди; системою контролю за процесом виконання бюджету.

Однак слід враховувати й негативні фактори, які можуть значно уповільнити темпи реформування обліку в бюджетних установах. До них відносяться: відсутність належних ІТ-технологій; обмеженість

можливостей програмного та технічного забезпечення суб'єктів державного сектору; недостатність фінансових ресурсів для модернізації програмного забезпечення органів Казначейства; відсутності (обмеженості) кадрового потенціалу та недостатній рівень професійної кваліфікації працівників бухгалтерських служб.

Незважаючи на складність реформування бухгалтерського обліку бюджетних установ продовжується. Вже є перші надбання, до яких можна віднести: затвердження 20 НП(С)БО в держсекторі, які відповідають міжнародним стандартам; плану рахунків для забезпечення єдиного підходу у відображенні господарських операцій в держсекторі; запровадження нових форми фінансової звітності; затвердження типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи для окреслення завдань, повноважень та відповідальності бухгалтерів. Про головним результатом запровадження інформаційно-аналітичної системи «Є-Казна», яка дає змогу в режимі реального часу відслідковувати стан рахунків, здійснювати превентивний контроль витрат та їх цільове призначення, а також приймати в оперативному порядку фінансову звітність.

Отже, процес реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі триває. Перспективи подальшого дослідження на нашу думку полягають у вивченні відповідного зарубіжного досвіду.

СУЧАСНІ ТРЕНДИ В РОЗВИТКУ БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЮ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Биков М.А., Костюк А.Ю.

*Науковий керівник – **Власова О.Є., канд. екон. наук, доцент***

Світова практика застосування управлінського обліку та його інструментарію за останні 20 років зазнала значних змін, що об'єктивно виходить із самої сутності даної обліково-аналітичної сфери діяльності. В англійських країнах management accounting (управлінський облік) означає весь ланцюжок: бюджетування - облік - контроль.

Сучасний темп технологічних змін і глобалізація бізнесу, що призводять до нестійкості операційних і фінансових результатів, виявили серйозні недоліки традиційного бюджетування. Зокрема традиційні форми бюджетування:

є складною, витратною багаторівневою моделлю, в якій значні ресурси витрачаються на узгодження показників, їх взаємоув'язку на різних рівнях управління;